

zal de dominee-dichters geen recht doen als men hen niet ziet als predikanten van de volkskerk, wat alle vijf met hart en ziel waren. Hun verzen waren dienstbaar aan hun ambt. Het Corpus Christianum functioneerde nog volop. Samenleving en kerk waren te onderscheiden maar niet te scheiden. Predikanten waren populair. Waarom gaat het van de *Camera* naar de *Stichtelijke Uren* en van *Braga* naar *De Schepping*? Omdat de élitaire studentenkring werd vervangen door Domkerk of Nieuwe Kerk waar zo moest worden gepreekt dat de duizenden konden gaan zingen.

Gelukkig behoort hetgeen door Korteweg-Idema als bloemlezing uit de gedichten opgenomen werd, tot het beste dat de vijf slachtoffers hebben geschreven en daarom is de verschijning van deze paperback toch waardevol. Wie het nog niet wist kan ervaren de humor - speciaal de zelfspot - van de predikanten, hun missionaire bewogenheid en hun kritische openheid voor de vragen-van-de-dag. Bovendien is hun theologie niet beneden de maat. Als Ter Haar zijn *Aan een baviaan* besluit met

"Of de apen-afkomst mij behaagt?

'k Zeg dan vrijmoedig: "Neen!"

En zoo ge weten wilt, waarom?

Ik vraag niet slechts: "Vanwaar ik kom?"

'k Vraag ook: "Waar ga ik heen?"

toont hij Genesis I geëxegeseerd te hebben. D. F. Strauss wordt afgewezen, maar zeker niet met een schouderophalen (142 - 146). Bovendien, beheersten zij hun poëtische vak niet? Wie de heren burgerlijke gelijkmatigheid verwijt, moet tegelijk verdisconteren dat zij de strakheid van het sonnet weigerden omdat dit hun te keurslijvig was. Enkele voorbeelden (209, 313) bewijzen trouwens dat zij de klinkdichtkunst beheersten.

71

De auteurs hebben het ernaar gemaakt dat even afgereageerd moest worden. Daarna kan aanbevolen worden, de bundel toch te kopen. Om de keur van gepubliceerde poëzie. Eveneens om de commentaren waaruit wij allerlei te weten komen, over dominee-dichters, bovenal over de literatuurbeschouwing van de laatste honderd jaar.

P. L. Schram

O. Noordmans, *VERZAMELDE WERKEN*. Deel I. *Het begin. Om de ware Humaniteit*. Kampen 1978, 535 blz. f 69,50.

"Merkwaardig . . . hoezeer Beets' christelijke aandacht op het 'karakter' is geconcentreerd geweest. Véeel meer dan dit in ons theologisch vaderland gebruikelijk is. Uit dit oogpunt vormt z'n *Camera Obscura* een schone eenheid met z'n later, meer theologisch gekleurd werk. Men behoeft werkelijk voor dit boek bij de christen Beets geen voorhistorische periode te reserveren. Wanneer Beets op zestigjarige leeftijd het hoogleraarschap aanvaardt, is het nog: 'Karakter, karakterschaarste, karaktervorming'. Zijn *Stichtelijke Uren* beschrijven in allerlei toon het karakter van het christelijk leven. Dit alles is zuiver Nederlands. Beets vertegenwoordigt een stuk echt - Hollands leven" (170 - 171). Ik kon het niet laten, na de bespreking van het vervelende "probleem - Beets" in de voorafgaande recensie, dit uitvoerige citaat in *DNK* op te nemen. Het